

Til DUS' forretningsudvalg

Den 1. oktober 2020

Referat af Møde i Danske Underviserorganisationers Samråd

Tid: Mandag den 28. september kl. 13:00-15:00

Sted: Danmarks Lærerforening, Vandkunsten 12, lokale: Hovedstyrelsessalen

Dagsorden

1. Meddelelser
2. Valg af formand for DUS
3. Konference om Børn og unges trivsel
4. Det Europæiske Semesters landespecifikke henstillinger til Danmark
5. Arbejdstidsaftale 2020
6. Gensidig orientering i DUS
7. Eventuelt

Deltagere

Gordon Ørskov Madsen, Danmarks Lærerforening
Dorte Lange, Danmarks Lærerforening
Camilla Gregersen, Dansk Magisterforening
Tommy Dalegaard Madsen, Dansk Magisterforening
Uffe Rostrup, Frie Skolers Lærerforening
Monica Lendal Jørgensen Frie Skolers Lærerforening
Thomas Kepler, Gymnasieskolernes Lærerforening
Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet
Morten Bay, Uddannelsesforbundet

Fra organisationernes sekretariater deltog

Gitte Grønnemose Butler, Gymnasieskolernes Lærerforening
Samt Rasmus Møller og Bo Holmsgaard fra DUS' sekretariat.

Afbud

Elisa Rimpler, BUPL
Camilla Gregersen, Dansk Magisterforening, forlod mødet kl. 13.30 efter dagsordenens punkt 3.

Punkt 1 Meddelelser

Vedlagt

- Bilag 1: Referat af møde i arbejdsgruppen vedr. arbejdsmiljø den 2. juni 2020
- Bilag 2: Referat af møde i DLI den 27. januar 2020
- Bilag 3: Referat af møde i DLI den 11. maj 2020
- Bilag 4: Referat af møde i DLI den 16. juni 2020
- Bilag 5: DLI's høringssvar til Europa-Kommissionens Meddelelse om den europæiske dagsorden for færdigheder
- Bilag 6: Skriftlige bemærkninger fra DLI til samlenotat rådsmøde (uddannelse og ungdom) den 18. maj 2020
- Bilag 7: Henvendelse fra DLI til medlemmer af folketingets Europaudvalg ift. manglende høringsmulighed
- Bilag 8: Henvendelse fra DLI til Undervisningsministeriet ift. manglende høringsmulighed
- Bilag 9: Mødekalendar for DLI 2020
- Bilag 10: DLI-kalender over internationale møder

BESLUTNING

Forretningsudvalget tog de skriftlige meddelelser til efterretning.

Der blev ikke givet mundtlige meddelelser på mødet.

Punkt 2 Valg af formand for DUS

Vedlagt

Ingen bilag.

Sammenfatning

Danmarks Lærerforenings formand fratræder på foreningens kongres den 22.-23. september. Som følge heraf skal DUS vælge en ny formand for samrådet frem til udløbet af indeværende valgperiode den 31. december 2021.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at formanden for Danmarks Lærerforening vælges som ny formand for DUS for resten af den indeværende valgperiode.

Sagsfremstilling

Jf. forretningsordenens § 2 vælger forretningsudvalget en formand for DUS for en toårig periode. Forretningsudvalget valgte den 18. september 2019 formand for Danmarks Lærerforening Anders Bondo Christen som formand for valgperioden, der løber frem til 31. december 2021.

Da Danmarks Lærerforening vælger ny formand på sin ordinære kongres den 22.-23. september 2020, skal der ligeledes vælges en ny formand for DUS frem til afslutningen af den indeværende valgperiode.

Da Anders Bondo Christensen formelt er fratrådt som formand for Danmarks Lærerforeningen, når DUS holder sit næste møde i forretningsudvalget, tiltræder den ny formand som udgangspunkt på mødet.

Jf. DUS' forretningsorden leder formanden samrådets arbejde og kan træffe afgørelse i rene ekspeditionssager, som fremkommer mellem forretningsudvalgsmøderne. Formanden har derudover ansvaret for samrådets sekretariatsfunktion. Formanden indgår automatisk i DUS' arbejdsudvalg.

Videre proces

Forretningsudvalget vælger igen en formand i efteråret 2021 for perioden 2022-2023.

BESLUTNING

Forretningsudvalget tiltrådte indstillingen. Gordon Ørskov Madsen, Danmarks Lærerforening, blev dermed valgt til formand for DUS frem til afslutningen af indeværende valgperiode den 31. december 2021.

Punkt 3 Konference om børns og unges trivsel

Vedlagt

Ingen bilag.

Sammenfatning

Sekretariatsgruppen på tværs af DUS har arbejdet videre med planlægning af afholdelse af et topmøde om børn og unges trivsel i uddannelsessystemet

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at topmødets indhold og de to temaer 'Styrkelse af fællesskabet igennem den fagprofessionelles møde med børn og unge' og 'Strukturelle udfordringer' godkendes
- at topmødets form - herunder inddeling af gruppedrøftelserne i førskole, grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse - godkendes
- at topmødes afholdes i det sene forår/tidligere efterår 2021
- at der ikke opkræves deltagerbetaling for arrangementet
- at udgifterne til afholdelse af arrangementet finansieres af DUS' egenkapital (jf. konsekvenser, beskrevet under økonomiafsnittet).

Sagsfremstilling

DUS' forretningsudvalg besluttede den 2. marts 2020 at afholde et topmøde om børn og unges trivsel i uddannelsessystemet. Topmødet skal ses i sammenhæng med, at børn og unges trivsel er et af de indsatsområder, DUS har vedtaget for perioden 2020-2021.

På samme møde godkendte forretningsudvalget de overordnede rammer for arrangementet og nedsatte en arbejdsgruppe af medarbejdere fra organisationerne, der skulle konkretisere det yderligere.

Sekretariatsgruppen på tværs af DUS har arbejdet videre med planlægning af topmøde om børn og unges trivsel i uddannelsessystemet og lægger op til, at forretningsudvalget godkender forslaget til indhold og form samt tager stilling til tidspunktet for – og finansieringen af – topmødet.

Formål:

Formålet med topmødet er at sætte fokus på præstationskulturen i uddannelsessystemet og adressere ønsket i regeringens forståelsespapir 'Retfærdig retning for Danmark' om at identificere tiltag, der fremmer børn og unges trivsel og mindsker 'præstationskulturen'.

Mål:

Målet med topmødet er dels at give en analyse af præstationskulturens betydning for de fagprofessionelles møde med børn og unge i uddannelsessystemet og identificere tegn på både trivsel og mistrivsel. Dels at give mulighed for i fællesskab at finde løsninger og give konkrete bud på, hvad der skal til for at mindske præstationskulturen i uddannelsessystemet og for at fremme børn og unges trivsel.

Indhold:

For at sætte rammen for topmødet indledes med et vidensoplæg om præstationskultur i uddannelsessystemet. Herefter sættes fokus på to temaer; Styrkelse af fællesskabet igennem den fagprofessionelles møde med børn og unge og Strukturelle udfordringer.

Med temaet 'Styrkelse af fællesskabet igennem den fagprofessionelles møde med børn og unge' skal udvalgte forskere sætte fokus på, hvordan undervisning og læringsmiljø styrker relationer og positive fællesskaber.

Med temaet 'Strukturelle udfordringer' skal udvalgte forskere sætte fokus på rammer og vilkår, der modarbejder den politiske intention og udfordrer den fagprofessionelles troværdighed og relation til børn, elever, studerende og kursister. Det kan også være kulturelle udfordringer som fx køn og uddannelsesvalg.

Form:

Efter oplæg vil der være borddrøftelser i følgende inddelinger; førskole, grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelser. Disse borddrøftelser faciliteres af politiske valgte og sekretariatsfolk i DUS ud fra planlagte og ensartede spørgsmål. Gruppedrøftelserne skal munde ud i konkrete bud på bedre trivsel i uddannelsessystemet, som adresserer ønsket i regeringens forståelsespapir 'Retfærdig retning for Danmark' om at mindske psykisk sårbarhed blandt børn og unge.

Deltagerkreds

Ved hvert bord placeres politisk valgte og embedsfolk fra Christiansborg og KL, praktikere (herunder DUS' politiske valgte og embedsfolk men også repræsentanter fra studievejlederne, skolelederforeningen, Dansk Psykologforening, Skole og Forældre, studenter og elevorganisationer), forskere og andre interessenter som fx Børnerådet og Børns Vilkår. Det er vigtigt, at børn og unge er repræsenteret ved gruppedrøftelserne og er en del af løsningen.

Dato for topmødet

Coronavirus og afstandskrav vil have indflydelse på deltagerantal og formen på topmødet. Der skal sikres plads til, at borddrøftelserne overholder de sundhedsfaglige retningslinjer om afstande. Dette bør indgå i overvejelserne for fastlæggelse af datoen for topmødet.

Sekretariatsgruppen foreslår, at topmødet planlægges til afholdelse i perioden efter jul og inden påske 2021. Derudover foreslår sekretariatsgruppen, at topmødet har et max. antal på 150 deltagere.

Økonomi

Udgift til et topmøde med 150 deltagere afholdt på Sinatur Hotel Frederiksdal anslås til:

Dagsmøde med forplejning	150 x 589 kr. pr person	= 88.350 kr.
Oplægsholdere og facilitator		= 45.000 kr.
Procesmaterialer		= 10.000 kr.
I alt		= 143.350 kr.

Der var på forretningsudvalgets møde i marts 2020 overvejelser om en evt. deltagerbetaling. Den mulighed er i første omgang ikke regnet med ovenfor.

Finansiering

DUS' budget indeholder ikke en ramme til eksterne aktiviteter. Udgifter til fælles aktiviteter skal derfor som udgangspunkt finansieres af organisationerne uden om DUS' budget efter de medlemstal, der ligger til grund for kontingentet til DUS.

Alternativt skal de finansieres af DUS' egenkapital. Egenkapitalen i DUS var pr. 1. januar 2020 152.000 kr. Det forventes pt., at DUS kommer ud af regnskabsåret 2020 i balance.

DUS' forretningsudvalg besluttede den 8. november 2018, at der over årene budgetteres efter en forholdsvis stabil egenkapital på 100.000 kr. Hvis topmødet finansieres af egenkapitalen, vil det dermed have betydning for udviklingen i kontingentet de kommende år.

Videre proces

Sekretariatsgruppen på tværs af DUS arbejder videre med planlægningen af topmødet.

Beslutning

Forretningsudvalget godkendte oplægget, herunder forslag til temaer og form, samt betoningen af både betydningen af de strukturelle vilkår (bl.a. tiden til relationsarbejde), samt hvad underviserne kan gøre inden for de rammer.

Forretningsudvalget godkendte, at der arbejdes videre mod en afholdelse af topmødet i det sene efterår eller tidlige forår 2021 set i lyset af den nuværende Covid-19 epidemi. Der tages bestik af situationen frem mod afviklingen. Hvis det vurderes, at man fortsat ikke vil kunne afvikle et topmøde fysisk, vil forretningsudvalget tage arrangementet op til fornyet drøftelse ift. en alternativ afvikling.

Forretningsudvalget drøftede eventuelle oplægsholdere. Forretningsudvalget ser gerne 2-3 korte indlæg fra forskere som indledning på drøftelsen af de overordnede temaer.

Forretningsudvalget tilsluttede sig, at udgifterne til topmødet finansieres af egenkapitalen i DUS. Man tog samtidig de mulige konsekvenser for kontingentet i de kommende år til efterretning.

BUPL havde skriftligt sendt sin opbakning til, at udgifterne finansieres af egenkapitalen.

Punkt 4 Det Europæiske Semesters landespecifikke henstillinger til Danmark

Vedlagt

Bilag 1: DLI-notat om de landespecifikke henstillinger til Danmark, Det Europæiske Semester

Bilag 2: Rådet for den europæiske unions konklusioner om imødegåelse af covid-19-krisen på uddannelsesområdet

Sammenfatning

Rådet har den 20. juli 2020 vedtaget de landespecifikke henstillinger til medlemslandene for 2020 under Det Europæiske Semester. Forretningsudvalget orienteres på mødet om henstillingerne til Danmark samt DLI's arbejde ift. processen.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at orienteringen fra DLI tages til efterretning
- at forretningsudvalget drøfter organisationernes handlemuligheder ift. digitaliseringens påvirkning af underviserområdet.

Sagsfremstilling

Det Europæiske Semester har til formål at koordinere finanspolitikkerne i EU. Det er således en del af EU's ramme for økonomisk styring. Inden for den ramme udgiver Europa-Kommissionen hvert år en landerapport for hvert af medlemslandene, der vurderer landenes reformtiltag inden for blandt andet uddannelse. Landerapporterne viser derudover landenes position ift. resten af EU på en række udvalgte indikatorer samt fremskridt i at nå Verdensmålene. På baggrund af landerapporterne vedtager Rådet herefter en række henstillinger til de enkelte medlemslande.

Landerapporterne udkom i år den 26. februar 2020. DLI orienterede DUS' forretningsudvalg om indholdet i landerapporten for Danmark på mødet den 2. marts 2020. Rådet har efterfølgende den 20. juni 2020 vedtaget de landespecifikke henstillinger for Danmark.

Indholdet i henstillingerne

De landespecifikke henstillinger for Danmark har i år fokus på genopretning efter Covid-19-krisen. Der er ikke konkrete henstillinger for uddannelsessektoren, men dog for forskning og innovation.

DLI vurderer, at henstillingerne indeholder følgende opmærksomhedspunkter for uddannelsessektoren

- Den digitale omstilling medfører et behov for investeringer i digital infrastruktur samt i uddannelse og opkvalificering
- Henstillingerne fra 2019 - herunder om investeringer i uddannelse - vil blive monitoreret i næste års semesterproces i forhold til at inddrage disse investeringer i strategier for genopretning

Nedenstående er ikke nævnt i de landespecifikke henstillinger, men indgår i landerapporten for Danmark 2020:

- Der har i de seneste års landerapporter for Danmark, inklusive den for år 2020, været fokus på de uddannelsesmæssige resultater for elever med indvandrerbaggrund, idet de generelt set præsterer lavere end øvrige elevgrupper. Det er ikke nævnt i de landespecifikke henstillinger i år på grund af COVID-19
- Der er et stigende antal unge i Danmark der forlader uddannelse tidligt. Det betyder, at Danmarks resultater i forhold til Verdensmål 4, kvalitetsuddannelse, er på tilbagegang. Det samme afspejler sig i EU's sociale resultattavle, men er ikke nævnt i henstillingerne

Jf. i øvrigt bilag 1 for udklip fra henstillingerne med interesse for uddannelsesområdet. Selve henstillingerne kan findes via link i bilaget.

Interessevaretagelse ift. landerapporterne

Som nævnt på mødet den 2. marts 2020 arbejdes der for, at undervisningsorganisationerne kan få indflydelse på indholdet i landerapporterne og dialogen om dem herhjemme.

Ift. mulighederne for at få indflydelse på landerapporterne for 2021 er der som udgangspunkt planlagt en fact-finding mission for Europa-Kommissionens tjenestegrene senere i efteråret 2020. Det forventes, at DLI kan komme med input i den anledning som vanligt.

Effekterne af Covid-19 - herunder på uddannelsessektoren og medlemsstaterne som helhed - vil være et væsentligt fokus i landerapporterne for 2021. Europa-Kommissionen vil derfor i sin fact-finding mission formentlig prioritere viden om, hvordan pandemiens forskellige faser har påvirket - og fortsat vil påvirke - uddannelsessektoren i Danmark. Det skal ikke mindst ses i lyset af, at Danmark var et af de første europæiske lande til at lukke uddannelsesinstitutioner og øvrige dele af samfundet.

Erfaringerne med digital fjernundervisning under Covid-19 understøtter ligeledes Kommissionens prioritering af digital omstilling. Digitalisering – herunder fjernundervisning, hybridundervisning og personaliseret læring – vil derfor angiveligt være af særlig interesse for Kommissionen ved deres fact-finding-mission.

DLI-kontoret vurderer derfor, at underviserorganisationernes positioner og analyser ift. digitalisering vil være vigtige at få frem ift. at påvirke Kommissionens potentielle anbefalinger i 2021-processen for Det Europæiske Semester.

Det kan ligeledes være væsentligt at forberede medlemsorganisationernes synspunkter i forhold til de evalueringer af de danske erfaringer under Covid-19, som Danmarks Evalueringsinstitut forventes at offentliggøre omkring årsskiftet.

Videre proces

DLI arbejder videre på baggrund af ovennævnte opmærksomhedspunkter, den strategi der er lagt i forhold til de enkelte dele af uddannelsessektoren samt bemærkningerne fra forretningsudvalget på mødet.

BESLUTNING

Forretningsudvalget drøftede erfaringerne i organisationerne med digital nødundervisning under Covid-19.

Uddannelsesforbundet, Gymnasieskolernes Lærereforening og Dansk Magisterforening bemærkede, at de tidlige tal 19 fra erhvervsskoler, gymnasier og professionsskoler tyder på, at frafaldet har været mindre end normalt under nødundervisningen. Det skal dog ses i lyset af den usikkerhed, som Covid-19 har medført.

Oplevelsen blandt underviserne er imidlertid, at det er sværere at nå eleverne over tid, og flere elever er passive i undervisningen. Der var en fælles forståelse i forretningsudvalget om, at man skal længere hen på året, før der kan udledes noget ift. frafaldet.

Der var en bekymring i forretningsudvalget for de stemmer, der fremhæver digital, personaliseret undervisning som et tilbud til udsatte elever. En af udfordringerne under nødundervisningen har været, at forskellen mellem eleverne er øget ift., hvem der kan få hjælp hjemme. Digitaliseringen kræver bl.a. en stor opmærksomhed på, at læreren er tilgængelig uden for undervisningen.

Forretningsudvalget konkluderede, at man med Covid-19 var tvunget ud i at gøre sig erfaringer med digital nødundervisning. Den væsentlige drøftelse er herefter, hvordan man bruger de erfaringer til at skabe kvalitet i undervisningen og ikke blot gøre undervisningen billigere. Der er fortsat grund til at fastholde opmærksomheden på de fagprofessionelle, didaktiske valg og metodefrihed. De didaktiske valg kan ikke placeres hos et forlag eller en udbyder.

DLI bemærkede, at kommissionen vil være interesseret i de danske analyser og konklusioner på baggrund af de første erfaringer med nødundervisning og eksamener under Covid-19. Det er derfor vigtigt, at underviserorganisationerne også får deres synspunkter frem – f.eks. i forbindelse med lanceringerne af de kommende evalueringer fra Danmarks Evalueringsinstitut.

Uddannelsesforbundet henviste under drøftelsen til en rapport Tænk tanken DEA, udarbejdet i samarbejde med eVidenCenter – Det Nationale Videncenter for e-læring. Rapporten er publiceret i juni 2020 og kan findes her [\[LINK\]](#). Undersøgelsen er foretaget blandt gymnasierne og erhvervsskolerne.

DLI orienterede under drøftelsen om, at Undervisningsministeriet lukker sit internationale kontor pr. 1. november. DLI tager kontakt til ministeriet for at sikre en liste over kontakter på området efter lukningen.

Punkt 5 Arbejdstidsaftale 2020

Vedlagt

Bilag 1: Danmarks Lærerforenings orientering til medlemmerne om indholdet af A20

Bilag 2: Aftale om arbejdstid for undervisere i kommunerne

Sammenfatning

Der gives på mødet en orientering om indholdet i den arbejdstidsaftale, LC og KL indgik den 11. august for undervisere i kommunerne.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning
- at forretningsudvalget drøfter perspektiverne i aftalen for de øvrige underviserorganisationer.

Sagsfremstilling

Den 11. august 2020 blev periodeforhandlingen mellem LC og KL afsluttet med indgåelse af en ny arbejdstidsaftale (jf. bilag 1-2). Aftalen blev efterfølgende godkendt ved urafstemning.

I periodeforhandlingen mellem LC og KL har der været søgt en anden tilgang til forhandlingerne end i 2015 og 2018. Resultatet er således en aftale, der går nye veje ift. en central arbejdstidsaftale, der kan erstatte den lov, der igennem de sidste syv år har reguleret lærernes arbejdstid

Lærerkommissionen pegede på et samarbejdsspør, hvor lærerne i respekt for ledelsesretten involveres i de prioriteringer, som den enkelte kommune og den enkelte skole skal gøre sig omkring anvendelsen af lærernes arbejdstid. Med det afsæt er kernen i A20 et samarbejdsspør mellem parterne på alle niveauer: KL og LC, kommune og lærerkreds, leder og tillidsrepræsentant og direkte mellem leder og lærer.

I samarbejdsspøret forpligtes lederen til at inddrage kreds, tillidsrepræsentant og lærerkollegiet i sine prioriteringer samt til at skabe gennemsigtighed i grundlaget for ledelsens beslutninger, inden denne træffer en endelig beslutning. Samarbejdsspøret indebærer, at kredse, tillidsrepræsentanter og lærerne kollektivt får en helt central rolle og en overenskomstsikret ret til at drøfte ledelsens prioriteringer og fordeling af opgaver.

Der orienteres på DUS' forretningsudvalgs møde om indholdet i aftalen og overvejelserne ift. den fælles implementering.

BESLUTNING

Forretningsudvalget tog Gordon Ørskov Madsens mundtlige orientering om A20 samt overvejelserne om implementeringen til efterretning.

Forretningsudvalget drøftede herefter oversættelsen af værdierne i A20 til det statslige område i forbindelse med OK21 samt perspektiverne i aftalen for de øvrige organisationer.

Punkt 6 Samarbejdet ift. møder i DUS' forretningsudvalg

Vedlagt

Ingen bilag.

Sammenfatning

Der lægges op til en drøftelse af, hvordan organisationerne i fællesskab sikre, at indsatser og emner af fælles interesse drøftes i DUS' forretningsudvalg.

Indstilling

Arbejdsudvalget indstiller til forretningsudvalget,

- at forretningsudvalget drøfter samarbejdet om indholdet i DUS' forretningsudvalgs møder

Sagsfremstilling

DUS' forretningsudvalg vedtog på internatmødet den 18.-19. september 2019, at organisationerne gensidig orienterer i DUS', når de arbejder med større temaer og indsatser, der kan være relevant for de andre underviserorganisationer.

Det blev på mødet nævnt, at det kunne være indsatser inden for de vedtagne indsatsområder for 202-2021 ('Børn og unges trivsel', og 'Undervisernes professionalismisme'). Derudover blev flere andre emner af fælles interesse fremhævet på mødet, f.eks. Dannelse, digitalisering, overgange i et sammenhængende uddannelsessystem, demokrati, klima, styring, undervisning af flygtninge og indvandrere, forskning ift. professionsuddannelserne og 10. klasse.

Sekretariatet har siden da sendt en opfordring til at melde sager og meddelelser ind til dagsordenen for kommende møder med udkastet af referatet til det foregående møde. Det er dog hovedsageligt arbejdsudvalget og sekretariatet, der har sat punkter på dagsordenen for forretningsudvalgets møder.

Der lægges derfor op til en drøftelse i forretningsudvalget af, hvordan man i DUS sikre, at relevante indsatser og emner dagsordensættes. Det kunne bl.a. andet ske igennem en tættere dialog mellem DUS' sekretariat og sekretariaterne for de enkelte medlemsorganisationer.

Baggrund

Ifølge DUS' vedtægter er samrådets grundlæggende formål at sikre de tilsluttede underviserorganisationer størst mulig indflydelse på de faglige og pædagogiske forhold, som samrådet beslutter sig til at samarbejde om. Dette formål søges bl.a. opfyldt ved, at organisationerne samarbejder, koordinerer og informerer tættest muligt om fælles interesseområder (jf. vedtægternes § 1 og 2).

DUS' forretningsudvalg har over årene flere gange drøftet det indhold, der lægges i samarbejdet - bl.a. på internatmøderne den 21-22. september 2017 samt 18. september 2019. På mødet i 2017 var der en fælles oplevelse af, at netværket i DUS og den gensidige orientering var en hjørnesteen i samarbejdet.

Videre proces

Sekretariatet vil fortsat orientere organisationerne om frister for at melde sager ind til dagsordenen for kommende møder samt mulighederne for at få orienteringer med under punktet meddelelser.

BESLUTNING

Dagsordenspunktet blev udsat til et kommende møde.

Punkt 7 Eventuelt

Intet til referat.

BILAG

Møde i DUS' forretningsudvalg

PUNKT 1

Danske Underviserorganisationers Samråd

Et samarbejdsorgan for landets underviserorganisationer

Sekretariat. Vandkunsten 12. 1467 København K. Telefon 33 11 30 88
Telefontid: Mandag-torsdag 8.30-16. Fredag 8.30-15

Til DUS' arbejdsgruppe vedr. arbejdsmiljø

Den 3. juni 2020

Referat fra møde i DUS' arbejdsgruppe vedr. arbejdsmiljø

Tirsdag den 2. juni 2020 kl.14-15 via Skype

Dagsorden

1. BFAs rådsmøde

Rådsmødet den 3. juni 2020. Dagsorden er udsendt.

2. COVID-19 og anmeldelse af arbejdsskader

Videndeling omkring anmeldelser og sandsynligheder for at få godkendt sagen.

3. ATs tilsyn pr. den 8. juni 2020

Hvad indebærer denne åbning.

4. Nyt fra organisationerne

Gensidig orientering.

5. Eventuelt

On line på Skype:

Anne-Marie Otto, Uddannelsesforbundet
Ditte Rask, GL
Bolette Bom, FSL
Inge Larsen, DLF

Afbud fra:

Per Baunsgaard, BUPL

Ad punkt 1. BFAs rådsmøde

Rikke Gierahn Andersen; næstformand i DLFs Arbejdsmiljø- og organisationsudvalg sidder pt. i BFA rådet og vil derfor fremover have politisk ledelse på mødet. På dette møde var der ikke politisk deltagelse pga. periodeforhandlinger i DLF. Inge Larsen er fortsat suppleant på BFA rådsmødet og deltager den 3. juni.

BFA Velfærds rolle under en ny bølge COVID-19 blev drøftet. Frie Skolers Lærerforening foreslog, at BFA Velfærd for at være bedre forberedt på en lignende situation eller en 2. bølge kan udvikle materiale, som sætter AMRs og AM-gruppens rolle i fokus under en pandemi. Ligeledes udbygge materialet om

risikovurdering, så det er mere egnet ift. en pandemi og fx inkluderer, hvordan man kan lave rundering på sin arbejdsplads og få øje på, hvor og hvordan smitten kan bevæge sig og lave en forebyggelsesplan ud fra dette. Der var enighed i gruppen om, at det meste myndighedsmateriale er målrettet eleverne og ikke lærernes arbejdsmiljø, og at sundhedsfaglige hensyn har tilsidesat arbejdsmiljømæssige. Endvidere kunne BFA lave flere gode råd til afholdelse af bedre online-møder. Inge vil præsentere forslagene på rådsmødet.

GL har været involveret i det kommende BFA-projekt om høje følelsesmæssige krav og følsomme elever.

Ad punkt 2. COVID-19 og anmeldelse af arbejdsskader

Det blev drøftet, hvorvidt COVID-19 skal anmeldes som en ulykke eller en erhvervsskade. Det kan være svært at definere. I FSL anbefaler de som udgangspunkt at anmelde det som en ulykke. FSL fortalte, at de rådgiver medlemmer til at skrive ned, hvis de har været i en risikosituation, hvor de fx har trøstet et barn i længere tid eller været i kontakt med en syg forælder. Medlemmerne skal notere, hvilke personer de har været tæt på, hvor længe og datoen, så de har dokumentation herfor. Det betragtes i et sådant tilfælde som en ulykke. Et tilfælde, som kan være både ulykke og erhvervsskade er, hvis en lærer har undervist i en klasse, hvor der pludselig er 2 syge elever og en syg kollega. Her må det antages, at der kan være en vis årsagssammenhæng, hvis læreren selv bliver syg. Således kan det anmeldes som en erhvervssygdom. Det blev dog fastslået, at AES ikke afviser en sag, fordi den evt. er forkert anmeldt.

Ad punkt 3. ATs tilsyn pr. 8. juni

Det blev kort nævnt, at det er FHs fortjeneste, at AT kommer på tilsyn i alle brancher her før sommer. Dette var først tiltænkt til august og i perioden fra nedlukning til 14. april har AT udelukkende ført tilsyn med forebyggelse af ulykker og smitterisiko, såkaldt målrettet tilsyn, der ikke medtog fx psykisk arbejdsmiljø og ergonomi. Nu føres atter grundtilsyn hvor der ses på alle væsentlige arbejdsmiljøproblemer og alle tilsynsførende er i arbejde igen.

Ad punkt 4. Nyt fra organisationerne

Der blev videndelt om organisationernes opgaver og kommunikation i relation til COVID-19. Inge fortalte, at DLF havde kommunikeret via mange kanaler til AMR. Der er både politisk, intern information fx om foreningens arbejde med at stille spørgsmål til myndighederne og en konkret, handleanvisende arbejdsmiljømæssig kommunikation i et nyhedsbrev Aktuelt om Arbejdsmiljø (AOA). Der er i alt siden marts udgivet 4 politiske nyheder og 6 AOA. TR har modtaget en stor del af informationen til AMR og de er begge opfordret til at samarbejde.

GL har som DLF primært kommunikeret til AMR via nyhedsbreve og Facebook, mens Uddannelsesforbundet primært har kommunikeret til TR.

FSL har kommunikeret til begge grupper alt efter emnet. Fx har man givet TR informationer om, hvordan de kan sætte personalepolitiske hensyn til ansatte i risikogrupper på dagsorden til drøftelse i SU. Det anses som TRs arbejdsområde, fordi det er en individuel sag.

Ad punkt 5. Eventuelt

Det blev drøftet, hvordan man kan argumentere, hvis der er to AMR på en skole og leder pludselig ikke vil anerkende begge. Det hedder sig, at hvis AMR har ageret som AMR og deltaget på møder og har fået den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse, så skal personen nyde beskyttelse.

Der blev også kort talt om medicingivning og FSL sender 14 gode råd i forhold til forholdsregler omkring dette. Tidligere har DLF delt sit notat om dette emne.

REFERAT FOR DLI-MØDE (godkendt via skriftlig procedure 20. maj 2020)

Mandag den 27. januar 2020 kl. 12.30-14.45

Lokale 350, DLF, Vandkunsten 12

Deltagere: Frank Jørgensen (Uddannelsesforbundet), Stig G. Lund (BUPL), Jan Bauditz (DLF) Anders Svejgaard Pors (GL), Kanita Aref (DLI), Kristina Aaltonen (DLI) og Aldis I. Nielsen (DLI)

Afbud: Josua Christensen (FSL) og Jens Vraa (DM)

1. GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Beslutning:

- Dagsordenen blev godkendt

2. GODKENDELSE AF REFERAT

Beslutning:

- Referat for DLI-møde 16/12 2019 blev taget til efterretning (godkendt 8. januar 2020 via skriftlig procedure)

3. Drøftelse af Europa-Kommissionens Meddelelse *A Strong Social Europe for Just Transitions*

Kristina Aaltonen orienterede kort om processen for Europa-Kommissionens forslag om en europæisk mindsteløn. Lige nu foretages første høringsfase med inddragelse af de europæiske sociale parter. Anden høringsfase skal efter planen omfatte forslag til hvilket lovgivningsmæssigt instrument, som kan tages i brug. Den Europæiske Fagbevægelses Sammenslutning (EFS) afgiver høringssvar for den samlede fagbevægelse, og den nordiske fagbevægelse deltager aktivt i diskussionerne om dette høringssvar. Den europæiske lærerorganisation, ETUCE, er ligeledes i position til at afgive et høringssvar.

I forhold til Kommissionens meddelelse "A Strong Social Europe for Just Transition" startede Kristina Aaltonen kort med at ridse de tre vigtigste implikationer af meddelelsen op:

1. Meddelelsen har grene ud i stort set alle politikområder, og tager udgangspunkt i den sociale søjle, hvor initiativerne kan ses som en udmøntning af søjlens tyve principper. Der er desuden mulighed for at afgive høringssvar for uddannelsesaktørerne.
2. Blandt initiativerne ligger et oplæg til diskussion om de nye benchmarks for det europæiske uddannelsessamarbejde, der skal erstatte ET-2020 målene som også bruges i Det Europæiske Semester. Kommissionen har oplyst, at FN's Verdensmål skal integreres i Det Europæiske Semester.

3. Den tredje ting, som er relevant for DLI-medlemsorganisationerne, er hvordan sektorerne inddrages og hvornår. Undervisningsministeriet har vist sig mindre gode til at involvere uddannelsesaktørerne i tide i forhold til EU-sager på uddannelsesområdet, og det er derfor vigtigt, at blive bekendt med, hvad den danske regering spiller ind med i forhold til meddelelsen.

Følgende initiativer i meddelelsen blev fremhævet som særlige vigtige for DLI-medlemmerne:

- Mindsteløn
- Bindende regler for transparens i lønforskel mellem køn: Der har været regler om dette i flere år, men der har været stor uenighed om definitioner som: Hvad er løn? Hvad er lige løn? Hvad menes med "for det samme arbejde" eller "for samme værdi". Medlemmerne var enige om, at det var et oplagt punkt til drøftelse i DUS FU.
- Revideret Skills agenda
- Børnegaranti

DLI-medlemmerne var overordnet set tilfredse med de emner som Kommissionen tager op i meddelelsen, og ser frem til de mere konkrete initiativer. Udover de skrevne initiativer drøftede DLI-medlemmerne ligeledes emner som ikke fremgik af meddelelsen:

- **Dannelse:** Kommissionen dokument er i høj grad fokuseret på arbejdsmarkedet, og det bærer uddannelsesinitiativerne ligeledes præg af. Flere DLI-repræsentanter savnede et fokus på det europæiske fællesskab og den kulturelle dialog, demokratiske forståelse og dannelse, som ligger i det europæiske fællesskab. Det blev fremhævet, at det er vigtigere at underbygge stærke faglige kompetencer, som gør folk i stand til at omstille sig frem for specifikke færdigheder. BUPL oplever i stigende grad, at Europa-Kommissionen ikke aktivt arbejder med dannelsesaspektet, som man så det med Pariserklæringen fra 2015, men i stigende grad hviler på OECD's arbejde. I stedet er opfattelsen, at Kommissionen fokuserer på færdighedsdagsordenen (skills). Alle på mødet var derfor enige om, at Kommissionen bør gå på begge ben og inkludere både færdigheder og dannelse, når det kommer til uddannelse.
- **Lærerprofessionen:** DLI-medlemmerne savnede et fokus på lærerkompetencer og professionens opgave som helhed. Det er ligeledes en kendsgerning, at der er stor lærermangel flere steder i Europa, hvilket Kommissionen heller ikke kommer ind på. Både i forhold til dannelse, trivsel og digitalisering spiller lærernes kompetencer en stor rolle, hvilket bør give anledning til diskussioner om opkvalificering og lærernes rolle. GL bemærkede i den forbindelse, at nutidens unge søger meningsfulde fællesskaber, hvilket lærere og uddannelsesinstitutioner skal hjælpe med at skabe. Grundet disse betragtninger, kan meddelelsen bruges til at tale lærerprofessionen op.
- **Digitalisering:** På mødet var en kort drøftelse om, hvordan DLI kan bidrage med input. Digitaliseringen inden for uddannelse udrulles med rivende fart, og det giver ikke mening at forsøge at stoppe den fuldstændig. I stedet bør medlemmerne overveje, hvordan og hvornår digitalisering er meningsfuld og hensigtsmæssig.
- **Vejledning:** Er heller ikke omtalt i meddelelsen og er særlig relevant under overskriften "Supporting professional mobility and economic reconversion" på side 5.

- **Revideret Skills Agenda:** Kristina Aaltonen bemærkede, at Danmark modsat andre EU-lande ikke har diskuteret EU's otte nøglekompetencer. En diskussion af dette, og hvordan de transversale færdigheder er integreret i de danske erhvervsuddannelser, vil styrke en dansk vinkel på diskussionen om Skills Agenda.
- **Inddragelse:** Det blev bemærket, at den nye Europa-Kommission anser uddannelse som et instrument til at sikre social og økonomisk sammenhængskraft. Dette er i modsætning til den forrige Kommission, som mest anså uddannelse som et instrument til beskæftigelse. Mere presserende bliver dog, hvordan sammenhængskraft bliver defineret i forbindelse med uddannelse, og om underviserorganisationer får indflydelse på dette. Den sociale dialog i Danmark omkring EU's uddannelsesinitiativer er ikke særlig stærk i Danmark med en meget lav grad af inddragelse fra Undervisningsministeriets side.

Afslutningsvis berettede GL og Uddannelsesforbundet om, at de hver især arbejder på et projekt om dannelse. GL samarbejder med CEVEA om at få lavet en rapport, som viser effekter af dannelse.

Beslutning:

- *Drøftelserne tages til efterretning*
- *DLI-kontoret sender initiativer ud, når de kommer fra Kommissionen, og DLI-medlemmerne kontakter kontoret om evt. holdninger til konkrete initiativer.*
- *At GL løbende orienterer om dannelsesprojektet med CEVEA når det er relevant for DLI-samarbejdet.*

4. EU Rådsmøde (uddannelse) 20. februar 2020

Bilag: 4.1. Udkast til samlenotat for rådsmøde 20/2 2020, 4.2. DLI's skriftlige bemærkninger til udkast til Samlenotat

Alle deltagerne på mødet var enige om, at den manglende inddragelse i EU-specialudvalget er meget uhenigtsmæssigt og imod den intenderede effekt af specialudvalget. Aflysningen af mødet i november var særligt problematisk, fordi finans- og uddannelsesministrene skulle mødes for første gang. Derudover er to dages svar-tid også uacceptabelt. Som minimum bør man forvente en overordnet orientering inden samlenotatet udsendes. Tilmed er samlenotatet skrevet på en måde, som gør det svært at gennemskue, hvad initiativerne handler om.

På indholdssiden påpegede GL, at "brain cirkulation" virkede modsat ideen med Erasmus-programmet, da det virkede som om, at man gerne ser flere "dygtige hoveder" bliver i deres hjemland. Det er svært at se, hvordan det skal udmøntes, men hvis det får implikationer for Erasmus, vil det være kritisabelt. Det blev påpeget, at initiativet i særlig grad kommer fra det kroatiske formandskab og endnu ikke er blevet sat i relation til Erasmus.

Beslutning:

- *At Undervisningsministeriet kontaktes vedr. den manglende inddragelse af EU-specialudvalget.*

5. ORIENTERING FRA DLI-ORGANISATIONER OG SEKRETARIAT

Nanna Højlund, næstformand FH er indtrådt som næstformand i TUAC Working Group on Education and Skills. Derudover informerede Kristina Aaltonen om, at forsker Tore Bernt Sørensen ved Leuven Universitet som forsker i privatisering og kommercialisering kommer til Danmark den 17. februar 2020. I den forbindelse blev det diskuteret, om DLI skulle invitere Tore Sørensen forbi til et uformelt møde om disse emner. Flere deltagere på mødet udviste interesse for dette, og DLI-kontoret vil derfor sætte mødet i stand. (tidspunktet viste sig efterfølgende ikke at være muligt).

Til slut blev det besluttet, at DLI's tur til Bruxelles bliver rykket fra den 27.-28. maj til d. 28.-29. maj 2020.

Beslutning:

- At der sættes et møde op med professor Tore Bernt Sørensen om kommercialisering og privatisering i uddannelsessektoren.
- At datoerne for Bruxelles rykkes til d. 28.-29. maj 2020.

6. EVT.

REFERAT FOR DLI-MØDE

Godkendt på DLI-mødet den 14. september 2020

Mandag den 16. juni 2020 kl. 12:30-15:30,

Deltagere: Stig G. Lund (BUPL), Jan Bauditz (DLF), Frank Jørgensen (Uddannelsesforbundet), Anders Svejgaard Pors (GL), Kristina Aaltonen (DLI), Julian Lo Curlo (DLI), Kanita Aref (DLI)

Afbud: Josua Christensen (FSL), Jens Vraa-Jensen (DM)

1. GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Beslutning:

- Dagsordenen blev godkendt

2. GODKENDELSE AF REFERAT FOR DLI-MØDE 11. maj 2020

Bilag: 2.1. Udkast til referat for DLI-møde 11. maj 2020

Beslutning:

- Referatet blev godkendt

3. FORSLAG TIL LANDESPECIFIKKE HENSTILLINGER FOR DANMARK 2020

Bilag: 3.1. Europa-Kommissionens forslag til landespecifikke henstillinger for Danmark 2020, 3.2. Danmarks Nationale Reformprogram 2020, 3.3. 2020-03 DLI-notat - Det Europæiske Semester: Europa-Kommissionens landerapport for Danmark 2020

Årets landespecifikke henstillinger har sit hovedfokus på landenes håndtering af Covid-19 og den økonomiske genopretning samt digital og grøn omstilling der kobles til denne håndtering. De landespecifikke henstillinger for Danmark vedrører implicit uddannelsesområdet jf. henstillingen om digital omstilling. Europa-Kommissionens anmærkninger vedrørende faglige præstationer for elever med indvandrerbaggrund fra de seneste års landerapporter og landespecifikke henstillinger for Danmark er ikke medtaget i dette års henstillinger.

Henstillingerne har et manglende fokus på vigtigheden af visse sektorer i velfærdssystemet, navnlig sundhed- og uddannelsessektor samt at det private marked er afhængigt af, at den offentlige sektor fungerer optimalt.

DLI's medlemmer forholder sig kritisk til henstillingens indhold vedrørende digital omstilling og uddannelse. Digitaliseringen kan blive et redskab til besparelse i uddannelsessektoren og der mangler et fokus på vigtigheden af faglig-pædagogisk ekspertise ved udviklingen af digitale undervisningsværktøjer. Man bør derfor inddrage de professionelle i processen omkring uddannelse og digital omstilling. Endvidere er der behov for at investere i opkvalificering af

pædagoger, lærere og undervisere for at sikre kvalitet i digitaliseringstiltag i uddannelsessektoren. Udviklingen i Danmark omkring digitalisering i uddannelsessektoren har vist at udviklingen ikke altid har været hensigtsmæssig, eksempelvis den entydige investering i indkøb af hardware.

DLI vil prioritere dialog om den digitale omstillings rolle i og for uddannelsessektoren med Europa-Kommissionen ved kommende møder, særligt i forbindelse med Kommissionens fact-finding mission i Danmark. DLI-kontoret får til opgave at udarbejde et første udkast til punkter som vil blive yderligere drøftet, rettet til og udviklet på kommende DLI-møder og forelagt DUS FU.

Beslutning:

- *DLI-kontoret udarbejder udkast til punkter for DLI om digital omstilling og uddannelse der kan anvendes i dialogen med Europa-Kommissionen om Det Europæiske Semester*
- *Ovenstående punkter skal drøftes ved kommende DLI-møder og forelægges DUS FU*

4. EU RÅDSMØDER (UDDANNELSE), EU-SPECIALUDVALGET OG UNDERVISNINGSMINISTERIET

Bilag: 4.1. Svar fra Rasmus Vanggaard Knudsen, UVM, 4.2. Brev fra DLI til Rasmus Vanggaard Knudsen, 4.3. Rådets konklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere, 4.4. Samlenotat uformelt møde EU undervisningsministre 20200518, 4.5. DLI's høringssvar til samlenotat

Forslag til beslutning

- At beslutte hvordan DLI skal agere videre i sagen om EU-specialudvalget og høringer
- At beslutte overordnede positioner for DLI om Rådets konklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere

På baggrund af sagsfremstillingen samt de fremlagte bilag, er der behov for yderligere drøftelse med ministeriet samt øvrige aktører. Det er et grundlæggende problem at der fortsat ikke er en chef for internationalt kontor i Undervisningsministeriet, hvilket gør det meget svært at indgå en reel dialog med ministeriet om de manglende møder i EU-specialudvalget samt manglende muligheder for drøftelser med ministeriet om konkrete sager.

Beslutning

- *DLI-kontoret informerer DUS FU om rådskonklusionerne om fremtidens europæiske lærere og undervisere*
- *Afholde møde med chefen for internationalt kontor når en sådan er ansat*

5. Henvendelser til DLI: Erasmus500 samt Festival of Europe 2022

Bilag: 5.1. Henvendelse fra DSF om Erasmus500, 5.2. ETUCE om Erasmus 500, 5.3. Henvendelse fra Festival of Europe 2022

Henvendelserne blev drøftet og konklusionen var at man ikke ønsker en DLI-holdning til Erasmus500. Der er flere problemstillinger i forslaget om at alle Erasmusstuderende skal modtage den samme støtte, da værdien af 500 euro varierer i forhold til købekraft m.v. i de forskellige lande.

I forhold til henvendelsen om Festival of Europe 2022 var der enighed om at man afventer mere information om selve indholdet for festivalen, men at det er et udmærket initiativ, som de enkelte medlemsorganisationer kan tilslutte sig.

Beslutning:

- *At DLI ikke aktivt støtter op om Erasmus500-initiativet*
- *At DLI afventer mere konkret information om indholdet i Festival of Europe 2022, men at der ikke tages samlet stilling til deltagelse i DLI på nuværende tidspunkt*

6. ORIENTERING FRA DLI-ORGANISATIONER OG SEKRETARIAT

Bilag: 6.1. DLI international kalender, 6.2. DLI mødekalender 2020

Delpunktet om videokonferencen der blev afholdt som midlertidig erstatning for International Summit on the Teaching Profession i juni, blev taget efter punkt 3 på dagsordenen. Her orienterede Anders Svejgaard Pors om den afholdte videokonference. Der var et godt samarbejde i den danske delegation hvor Undervisningsministeriet, GL og DLF deltog kendetegnet ved den tillid der er bygget op over tid mellem parterne. Selve videokonferencen bar præg af stor opbakning til undervisernes store indsats under nedlukningen af uddannelsesinstitutionerne og en erkendelse af undervisernes vigtige rolle for gode resultater i uddannelsessystemet. Fra norsk side blev der udtrykt et vigtigt synspunkt omkring at have ydmyghed i forhold til hvilke erfaringer der kan drages af nedlukningen under COVID-19-foråret.

Der blev under punkt 6 givet en generel orientering om internationale møder og om status i forhold til EU-mindsteløn.

7. EVT.

Intet under eventuelt.

REFERAT FOR DLI-MØDE (godkendt 16. juni 2020)

Mandag den 11. maj 2020 kl. 12:30-14:00, Videokonference (Microsoft Teams)

Deltagere: Stig G. Lund (BUPL), Jan Bauditz (DLF), Frank Jørgensen (Uddannelsesforbundet), Anders Svejgaard Pors (GL), Jens Vraa Jensen (DM), Kristina Aaltonen (DLI), Julian Lo Curlo (DLI)

Afbud: Josua Christensen (FSL)

1. GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Beslutning:

Dagsordenen blev godkendt

2. GODKENDELSE AF REFERAT FOR DLI-MØDE 27. JANUAR 2020

Bilag: 2.1. Udkast til referat for DLI-møde 27. januar 2020

Beslutning:

- At referatet godkendes via skriftlig procedure med frist den 20. maj 2020

3. DRØFTELSE AF COVID-19-KRISENS INDFLYDELSE PÅ INTERNATIONAL UDDANNELSESPOLITIK

Formålet med dagsordenspunktet var at drøfte følgende:

- Hvilken betydning vi vurderer situationen har på aktuelle og kommende sager i regi af særligt EU og OECD
- Den mere generelle diskursændring i international uddannelsespolitik
- Ønsker til det videre arbejde i DLI på kort og mellemlangt sigt som situationen medfører

Situationen i de forskellige dele af uddannelsessektoren har været drøftet i forskellige internationale sammenhænge, herunder i Kommissionens arbejdsgrupper, ETUCE og NLS sektorer – hvor erfaringsudvekslingen har været værdifuld. I Danmark har nedlukning og genåbning efter omstændighederne gået relativt godt, men der har været (og er) udfordringer ikke mindst i forhold til børn og unges trivsel og faglige udvikling, pædagoger, lærere og underviseres sundhed og arbejdsmiljø, relationsarbejdet samt digitalisering som ramme for undervisning. På erhvervsuddannelsesområdet, FGU, voksenuddannelser og på de videregående uddannelser har der været nogle helt særlige problemstillinger. På FGU har udsatte unge helt tydeligt haft svært ved situationen og arbejdsmiljøet for underviserne har været under pres. Voksenuddannelser er under ekstremt økonomisk pres. På de videregående uddannelser er diskussioner om den tidsmæssige dimension dominerende. Der stilles store krav til underviserne i forhold til virtuel undervisning, herunder med implikationer i forhold til ophavsret, hvor der er forlydender om overtagelse af ophavsret i fremtidig digital undervisning. Desuden har underviserne på de

videregående uddannelser også udfordringer i forhold til tidsbegrænsede ansættelser, forskningsansøgninger og forskning der er sat på stand-by. På gymnasieområdet har GL udarbejdet en undersøgelse af situationen der er præget af depression og mismod.

Fokus i det fremadrettede arbejde:

- Fokus på internationale politiske institutioners initiativer som følge af COVID-19
- Professionel autonomi, professionen
- Teknologi og digitalisering vil dominere yderligere i stort set alle dimensioner af uddannelse
- Kommersialisering som følge af øget digitalisering
- Kønsperspektivet, lige muligheder og lighed

Beslutning

- At drøftelserne tages til efterretning og at DLI-kontoret arbejder videre ud fra de faldne bemærkninger

4. ORIENTERING FRA DLI-ORGANISATIONER OG SEKRETARIAT

Bilag: 4.1. DLI international kalender, 4.2. DLI mødekalender 2020

Sagsfremstilling

DLI-kontoret og organisationerne orienterer om relevante emner. DLI-kontoret havde følgende til orienteringen:

- DLI international kalender (bilag 4.1. – til orientering)
- Mødekalender 2020 for DLI (bilag 4.2. – mødedatoer besluttet)
- Undervisningsministeriets internationale kontor (drøftelse)

Under dagsordenspunktet blev følgende bl.a. drøftet:

DLI's internationale kalender skal omfatte informationer om EI- og ETUCE-møder.

Revideret mødekalender for DLI 2020 blev godkendt. Der er ønske om møder i Bruxelles så snart det er muligt. På DLI-mødet den 16. juni drøftes videre om at mødes med Undervisningsministeriet om situationen i forhold til EU-specialudvalget og inddragelse af DLI i EU-sager.

Ministerkonference i Bolognaprocessen der skulle være afholdt i Rom er udsat til november.

Europarådet har udarbejdet relevant materiale om undervisning i digitalt medborgerskab som kan findes på Europarådets hjemmeside.

Beslutning

- Orienteringerne blev taget til efterretning
- DLI's reviderede mødekalender blev godkendt

5. EVT.

Intet under eventuelt.

17. august 2020

KAA

Høringssvar vedrørende COM(2020) 274 final – Europa-Kommissionens Meddelelse om den europæiske dagsorden for færdigheder

DLI – Danske Lærerorganisationer International – der er et samarbejde mellem BUPL, Danmarks Lærerforening, Frie Skolers Lærerforening, GL, Uddannelsesforbundet og Dansk Magisterforening, har følgende bemærkninger til Europa-Kommissionens Meddelelse om den europæiske dagsorden for færdigheder (COM(2020) 274 final):

Meddelelsen tager sit udgangspunkt i færdigheder der kan understøtte den dobbelte grønne og digitale omstilling og peger på et behov for ”et hidtil uset skift i færdigheder” samt i de udfordringer Covid-19-pandemien har medført for borgere, arbejdsmarked og samfund. Europa-Kommissionen angiver gennem hele Meddelelsen at der er behov for en ambitiøs dagsorden for jobfærdigheder.

DLI anser at det generelt set entydige fokus på jobfærdigheder forstået som meget specifikke færdigheder til arbejdsmarkedet *ikke* understøtter de forskellige dele af uddannelsessystemernes formål og muligheder for at fremme borgernes fulde potentiale, herunder lige adgang til videre uddannelse, beskæftigelse og aktiv deltagelse i samfundet. Fremme af specifikke færdigheder til arbejdsmarkedet er kun én af komponenterne i uddannelsessystemet, som i øvrigt understøttes af generelle dannelsesmæssige, sociale og transversale færdigheder og kompetencer. EU's (reviderede) otte nøglekompetencer er overhovedet ikke nævnt i Meddelelsen, på trods af deres betydning i forhold til at fremme specifikke og generelle færdigheder. DLI anerkender at der naturligvis er behov for specifikke færdigheder til arbejdsmarkedet, særligt inden for voksenuddannelse og som efter- og videreuddannelse. Men det samlede uddannelsessystem, herunder også voksen-, efter- og videreuddannelse, har et andet grundlag som risikerer at bliver undermineret af et entydigt fokus på specifikke færdigheder der i sidste ende heller ikke understøtter et højere færdighedsniveau i befolkningerne inden for de specifikke ”jobfærdigheder”.

DLI anser, at det er afgørende at den europæiske dagsorden for færdigheder også betoner dannelse og transversale færdigheder, som at lære at lære, hvis de ønskede resultater skal opnås i form af at højne uddannelsesniveauet og specifikke færdigheder i befolkningerne. **DLI kan således ikke støtte at ”erhvervelse af jobrelaterede færdigheder bør være det ledende princip i disse bestræbelser” (på at livslang læring bliver en realitet i Europa) (s. 3).** I foranstaltning nr. 8: Færdigheder for livet, nævnes der i relation til voksenuddannelse elementer som motivation, interkulturel læring og at lære at lære. Disse elementer bør overføres til Meddelelsens forslag for det øvrige uddannelsessystem og som grundlæggende principper for færdighedsdagsordenen som sådan. I Pariserklæringen, som EU's undervisningsministre underskrev i marts 2015 i kølvandet på terrorhandlingerne i Paris og København, blev demokratisk dannelse og medborgerskab, herunder kritisk tænkning, fremhævet som fundamentet for uddannelse. **DLI vurderer**, at Kommissionens forslag om jobrelaterede færdigheder som ledende princip i en revideret europæisk

dagsorden for færdigheder går direkte i kollisionskurs med intentionerne i Pariserklæringen samt med den pædagogiske dannelses-tænkning som det danske uddannelsessystem bygger på, herunder undervisning til demokratisk medborgerskab og livsduelighed der bygger på helheder frem for fragmenteret færdighedsopklæring.

Europa-Kommissionen ønsker at anvende principperne fra et Cedefop-pilotprojekt, som er baseret på big data-analyse af onlinejobannoncers beskrivelse af efterspurgte færdigheder, til at støtte udviklingen af ny og uddybet viden om færdigheder, herunder hvilke færdigheder der efterspørges af arbejdsgiverne (s. 8-9). De anser at det kan udvikles til et permanent onlineværktøj der kan anvendes af berørte parter. **DLI kan ikke støtte udarbejdelsen af et sådan værktøj på det grundlag Kommissionen foreslår, da det ikke kan give et retvisende billede af de nødvendige og efterspurgte færdigheder inden for de forskellige stillingskategorier.** Blot for at nævne et enkelt tænkt eksempel, er det ikke nødvendigvis sådan at den finansielle sektor efterspørger etisk ansvarlige medarbejdere, selv om samfundet muligvis har behov for dette.

DLI mener, at Meddelelsen generelt mangler blik for hvad de forskellige dele af uddannelsessystemet kan bidrage med for at fremme færdigheder til arbejdsmarkedet, såvel som til samfundet og den enkelte borger. Daginstitutioner, skoler, videregående og erhvervsrettede uddannelser kan og skal ikke undervise lige færdighedsspecifikt og med et entydigt blik på arbejdsmarkedsrelevans. Uddannelsessektorens aktører bør derfor inviteres til at bidrage til at komme med forslag til hvordan de forskellige dele af uddannelsessektoren kan bidrage til at fremme borgernes færdigheder til gavn for arbejdsmarked, samfund og borgeren selv og hvilke forudsætninger i uddannelserne det indbefatter.

Digitalisering og teknologi nævnes i mange sammenhænge i Meddelelsen, herunder i oversigten over tiltag der kan støttes via det fremtidige EU-budget (s.24-25). Eksempelvis ”investeringer i digitalt undervisningsmateriale og teknologi...for udbydere af uddannelse og erhvervsuddannelse” og ”incitamenter til udvikling af digitalt læringsindhold og centrale læseplaner og moduler i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov med fokus på digitale og grønne færdigheder, herunder gennem onlineuddannelsesplatforme”. I Meddelelsens konklusion (s. 27) fremgår det at Kommissionen vil ”give befolkningen mulighed for at tilegne sig færdigheder gennem udviklingen af innovative værktøjer, der gør læringsforløb mere fleksible og tilgængelige”. Denne ambition ligger i forlængelse af undervisningsministrenes drøftelser om personaliseret læring gennem digitale værktøjer baseret på teknologier som kunstig intelligens samt gennem onlineundervisning, -kurser og -uddannelser. Men forårets Covid-19-erfaringer i uddannelsessektoren har vist at fjernundervisning uden direkte social og fysisk kontakt med undervisere og medstuderende, ikke bidrager positivt til flertallets motivation og læring. Generelt set har der været både positive og negative erfaringer med digital undervisning, men at satse på sådanne ”innovative” værktøjer synes ikke at være den mest effektive tilgang til at styrke befolkningens tilegnelse af færdigheder. I Danmark har eksempelvis Nationalt Center for Skoleforskning forskning ”Nødundervisning under coronakrisen”, og internationalt OECD, peget på de samme udfordringer.

Iværksætterfærdigheder bliver fremhævet som vigtig i færdighedsdagsordenen og er særligt beskrevet under Foranstaltning nr. 7 (s. 16-17). **DLI anser** også her, at den udtalte arbejdsmarkedstilgang til uddannelsessystemet er problematisk i forhold til at forstå hvordan de forskellige dele af uddannelsessystemet kan bidrage til at fremme iværksætterfærdigheder og iværksætterånd. Kreativitet samt transversale færdigheder er eksempelvis ikke nævnt i denne sammenhæng på trods af at de er væsentlige komponenter for entreprenørskab og iværksætterfærdigheder. Fremme af tværfaglige færdigheder er også beskrevet under foranstaltning nr. 7, hvor Kommissionen ønsker at skabe en strategisk ramme for anerkendelse af tværfaglige færdigheder, herunder ressourcer til støtte for arbejdsgiveres og arbejdsformidlingers validering af tværfaglige færdigheder. Mikroeksamensbeviser nævnes også i denne sammenhæng samt særskilt i Foranstaltning nr. 10. Det er væsentligt at sikre, at der er sammenhæng i det nationale rammeværk for validering, og at alle aktører, herunder fra uddannelsessektoren, inviteres til at drøfte hvordan kvaliteten sikres herfor.

Efter- og videreuddannelse samt rekruttering og fastholdelse af pædagoger, lærere og undervisere er ikke nævnt i Meddelelsen, på trods af at det er en generel uddannelsespolitisk prioritet i EU. **DLI mener, at rekruttering og fastholdelse samt efter- og videreuddannelse af pædagoger, lærere og undervisere og rammerne herfor skal prioriteres både i EU-budgettet og i de nationale budgetter, herunder politisk og gennem aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, for at sikre målsætningen om at styrke borgernes færdigheder.**

Dagtilbudsområdet er ikke tilstrækkelig integreret i Meddelelsen, på trods af at 0-6-årsområdet er en væsentlig dimension i livslang læring. Nedenfor følger en række konkrete forslag til hvordan området kan integreres i den europæiske dagsorden for færdigheder:

- På side 2 nævnes frontlinjemedarbejdere der de seneste måneder har været under stærkt pres, herunder lærere og undervisere. Pædagoger bør tilføjes denne opremsning samt på side 14 i sætningen "Det var særligt synligt i uddannelsessektoren for både studerende, lærere og undervisere".
- På side 3 nævnes "førskeleuddannelse og børnepasning" i den danske oversættelse. Det bør erstattes af ordet "daginstitutioner".
- På side 4 nævnes andre politiske initiativer som støtter tilgangen baseret på livslang læring. Her bør Rådshenstillingen af 22. maj 2019 om dagtilbud af høj kvalitet nævnes.
- På side 14 bør daginstitutioner tilføjes punktet om at "bidrage til at integrere miljø- og klimahensyn i skoler, videregående uddannelser, erhvervs- og videreuddannelser samt faglig uddannelse".
- Foranstaltning nr. 7 om at forøge antallet af færdiguddannede i STEM-fag m.v. bør daginstitutioner integreres i de tiltag der nævnes for uddannelsessektoren.

Med venlig hilsen

Kristina Aaltonen, leder af DLI-kontoret

5. maj 2020
KAA

Til

Anne Cecilie Bengtsson, specialkonsulent
Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet, Internationalt Kontor
Anne.Cecilie.Bengtsson@uvm.dk

Skriftlige bemærkninger til udkast til samlenotat for Rådsmøde (uddannelse og ungdom) den 18. maj 2020

Punkt 1. Rådskonklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere

DLI – Danske Lærerorganisationer International, der er et samarbejde mellem BUPL, DLF, FSL, GL, DM og Uddannelsesforbundet – takker for muligheden for at afgive skriftlige bemærkninger til punktet om rådskonklusioner. Vores bemærkninger til rådskonklusionerne tager sit afsæt i indholdet i udkast til samlenotat idet vi i EU-Specialudvalget ikke har fået adgang til udkastet til rådskonklusioner. Vi tager desuden til efterretning at der i processen omkring rådskonklusionen ikke har været en dialog med underviserorganisationer i Danmark.

DLI kan bakke op om vigtigheden af at sætte fokus på lærere og undervisere, herunder pædagogers, rolle og vilkår i uddannelsessystemerne. OECD har i flere sammenhænge understreget dette, herunder vigtigheden af at inddrage lærere og undervisere i udvikling og implementering af uddannelsespolitik og -reformer for at sikre kvaliteten af uddannelse. OECD har også påpeget at langt de fleste lærere og undervisere drives af et ønske om at gøre en positiv forskel for børn og unge.

DLI ønsker at foreslå at Rådet, Europa-Kommissionen og medlemsstaterne som opfølgning på rådskonklusionerne tager initiativ til at inddrage lærere og undervisere på europæisk og nationalt niveau i hvordan intentionerne med rådskonklusionerne kan føres ud i livet. Ikke mindst set i lyset af Covid-19-krisen er der et behov for en dialog mellem praktikere, politikere og forskere om situationen i uddannelsessektoren. Der er en lang række lande i Europa der siden finanskrisen har set reelle nedskæringer på uddannelsesområdet, herunder på lærere og undervisere lønniveau og med negative følger for læreres arbejdsmiljø og -vilkår. Det

psykiske arbejdsmiljø er dokumenteret dårligt for lærere og undervisere sammenlignet med de fleste andre erhverv og Europa-Kommissionen har i landerapporten for Danmark tidligere påpeget hvordan den professionelle autonomi for lærere er udfordret. Det samme kan efter vores opfattelse anføres i forhold til de videregående uddannelser i forhold til akademisk frihed og rammer og vilkår for at undervise. Der er således mange konkrete områder der kan tages fat på for at gøre lærer- og undervisererhvervene mere attraktive. Elevers, studerendes, børns og unges faglige og sociale udbytte og trivsel i uddannelsessystemet er selve formålet med uddannelse. Det er blevet tydeligt under Covid-19-krisen hvor afgørende dagtilbud, skoler og de øvrige uddannelsesinstitutioner er for samfunds sociale sammenhængskraft. Det er også blevet påpeget af direktør for uddannelsesgeneraldirektoratet i OECD, Andreas Schleicher. DLI opfordrer på den baggrund til at der reflekteres over balancen mellem test, målinger og dataindsamling på isolerede fagområder frem for en mere dannelsesorienteret tilgang til at vurdere kvaliteten af uddannelse der understøtter kerneydelsen i uddannelse, herunder hos lærere og undervisere. Det kan synes mindre relevant i forhold til at fokusere på lærere og underviseres rolle og vilkår, men sådanne generelle rammer har reelt set en væsentlig betydning for lærere og underviseres muligheder for at fokusere på deres kernevirkksomhed. Det samme har ledelsens rolle i at give pædagogisk feedback til lærere og undervisere samt de udfordringer der er i forhold til at inkludere alle elever og studerende, herunder de der har særlige behov. I forhold til efter- og videreuddannelse er der i langt de fleste europæiske lande udfordringer i forhold til reelle muligheder i at deltage i disse aktiviteter. Der er således ikke kun behov for at fokusere på lærere og underviseres initiativer til efter- og videreuddannelse, men også på de strukturelle forhold og vilkår for efter- og videreuddannelse der eksisterer på nationalt og lokalt niveau.

2

Der er en række andre elementer, rammer og vilkår der er behov for at tage fat i for at intentionerne i rådskonklusionerne kan virkeliggøres. Disse skriftlige kommentarer kan set i lyset af den korte svarfrist derfor opfattes som de første input til den opfølgning på rådskonklusionerne som DLI forventer at der bliver igangsat på baggrund af Rådets vedtagelse – i samråd med underviserorganisationer nationalt og europæisk.

Med venlig hilsen

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret

14. maj 2020
KAA

**Til
Medlemmer af Folketingets Europaudvalg**

Kære medlem af Europaudvalget,

Folketingets Europaudvalg har på sit møde i morgen fredag den 15. maj 2020 den uformelle videokonference for EU's ministre for uddannelse og ungdom den 18.-19. maj 2020 på dagsordenen (punkt 3).

De Danske Lærerorganisationer International – der er et samarbejde om internationale forhold for de seks danske underviserorganisationer (BUPL, DLF, FSL, GL, DM og Uddannelsesforbundet) – ønsker at gøre udvalgets medlemmer opmærksomme på det forhold at det **kun er den faste kreds i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom der har haft mulighed for at afgive skriftlige bemærkninger til punkt 1 og 3** i samlenotatet der omfatter henholdsvis ”politisk drøftelse af implikationer af Covid-19-krisen på uddannelsesområdet” og ”rådskonklusioner om imødegåelse af Covid-19-krisen inden for uddannelsesområdet”. **Dermed har interesseorganisationerne i specialudvalget, herunder underviserorganisationerne, ikke haft mulighed for at afgive skriftlige bemærkninger.** De to dagsordenspunkter er først blevet tilføjet udkastet til samlenotatet den 7. maj, to dage efter den skriftlige høringsproces i det samlede specialudvalg blev afsluttet omkring det første udkast til samlenotat.

De to dagsordenspunkter om Covid-19 og uddannelsesområdet har selvsagt stor betydning for interesseorganisationerne og vi anser det for beklageligt at det ikke har været muligt at afholde høring om det reviderede samlenotat for den fulde kreds i EU-specialudvalget. Det tilfalder ikke os at lave alternative høringsprocedurer, men vi ønsker at Europaudvalgets medlemmer er opmærksomme på situationen. Vi står naturligvis til rådighed, hvis der er nogle spørgsmål eller andet.

Med venlig hilsen

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret
kaa@dlj.dus.dk
+45 24 41 99 24

14. maj 2020
KAA

Til

Afdelingschef Rasmus Vanggaard Knudsen

Afdelingen for Analyse og Rådgivning

Departementet

Børne- og Undervisningsministeriet

Rasmus.Vanggaard.Knudsen@uvm.dk

Kære Rasmus Vanggaard Knudsen,

Børne- og Undervisningsministeriet sendte fredag den 1. maj 2020 udkast til samlenotat for rådsmødet for uddannelse og ungdom den 18. maj 2020 i høring i EU-specialudvalget med frist tirsdag den 5. maj 2020. I udkastet til samlenotat var der på uddannelsesdelen angivet ”Punkt 1: Rådskonklusioner og fremtidens europæiske lærere og undervisere” som det eneste punkt.

I det endelige samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg dateret den 11. maj 2020 er der tilføjet to punkter til uddannelsesdelen, nemlig (nyt) ”Punkt 1: Implikationer af Covid-19-krisen på uddannelsesområdet” (politisk drøftelse) samt ”Punkt 3: Rådskonklusioner om imødegåelse af Covid-19-krisen inden for uddannelsesområdet”.

Under disse to punkter fremgår det i begge tilfælde følgende:

”Samlenotat for videokonferencen blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom (fast kreds) den 7. maj 2020. Der indkom ikke bemærkninger.”

Ministeriet har ved henvendelse fra os den 5. maj 2020 været behjælpelig med informationer om status for procedurer og proces i relation til det kroatiske formandskabs aflysning af rådsmødet og afholdelse af en uformel videokonference i stedet.

Vi anser det dog for yderst beklageligt at der ikke har været afholdt skriftlig høring i den fulde kreds i EU-specialudvalget for disse to nye punkter. Vi har naturligvis forståelse for at der har været korte tidsfrister m.v. og at processen har været uklar, givetvis også for ministeriet, der som alle andre institutioner er underlagt et vist pres i disse tider. Men indholdet i de to nye punkter har væsentlig betydning for aktører i uddannelsessektoren både nationalt og europæisk. Det er vores opfattelse at det havde været hensigtsmæssigt om den fulde kreds i EU-specialudvalget var blevet informeret om beslutningen om kun at sende de to nye punkter i høring i den faste kreds, samt begrundelsen herfor.

Det bør være i ministeriets interesse at sikre en grundig involvering af hele EU-specialudvalget i alle relevante sager og som minimum sikre at relevante informationer videregives.

Vi stiller os gerne til rådighed for en dialog om ovenstående og en drøftelse af hvilke muligheder der er for fremadrettet at sikre et velfungerende EU-specialudvalg.

Med venlig hilsen

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret

DLI-møder 2020

Mandag den 27. januar kl. 12:30-15:30

Mandag den 23. marts kl. 12:30-15:30 – **Aflyst pga. Covid-19**

Mandag den 11. maj kl. 12:30-14:00 – **Ændret tidsrum og sted (til videokonference)**

27.-28. maj – møder i Bruxelles – **Udsat (foreløbigt udsat til 2021)**

Tirsdag den 16. juni kl. 12:30-15:30

Mandag den 14. september kl. 12:30-15:30

Torsdag den 5. november kl. 12:30-15:30 – **oprindelig dato 16/11 2020**

Mandag den 14. december kl. 12:00-15:30

1

